

BORÅS FRAMTIDA VATTENFÖRSÖRJNING

Vattenförsörjning är en av kommunens viktigaste uppgifter och denna fråga aktualiserades åter i Borås för några år sedan. Borås Energi och Miljö AB (BEMAB) fick då i uppgift av Borås kommunfullmäktige att utreda alternativ för kompletterande vattenförsörjning i kommunen.

Under pågående domstolsprocess om Tolken fick Kristdemokraterna tillsammans med Sverigedemokraterna, i BEMABs styrelse, igenom ett förslag om att även titta på ett billigare alternativ till Tolken. Baserat på detta uppdrag har bolaget nu presenterat två alternativ som uppfyller de ursprungliga kraven på lösning, nämligen det så kallade Öresjöalternativet respektive Tolkenalternativet. Av de två förslagen förespråkar bolaget att Kommunfullmäktige ska gå vidare med det senare.

Sedan beslutet att utreda Tolkenalternativet togs har ett antal förutsättningar ändrats/tillkommit:

- De befolkningsprognoser volymkraven baserades på har reviderats ner markant och vi kan se en minskande takt av befolkningsökningen i kommunen.
- Kostnaden för Tolkenalternativet har blivit mer än dubbelt så dyrt som de ursprungligen uppskattade siffrorna och uppgår nu till 2,1 miljarder.
- Kommunens lånesituation har försämrats och varje investering måste nu noggrant utvärderas mot den bakgrunden.

Vi bör utifrån detta inte låsa fast oss i de ursprungliga direktiv som beslutades, utan snarare anpassa besluten efter en ny verklighet. Det innebär att Tolkenalternativet måste ställas mot ett alternativ som innebär lägre kostnad där vi anpassar såväl volym- som redundanskrav. Först när vi ser vad ett sådant alternativ skulle kosta kan vi bedöma om Tolkenalternativets påtalade fördelar är värda merkostnaden.

Det befintliga vattenverket på Sjöbo har varit i behov av akuta renoveringsinsatser. Nu har åtgärder genomförts för att hantera de mest allvarliga riskerna och staden har köpt sig viss tid i frågan om nytt vattenverk. Det är dock fortsatt viktigt att fatta ett beslut om dricksvattnets framtid med tanke på renoveringsbehoven på Sjöbo. Minst lika viktigt är att beslutet är välgrundat och korrekt samt att det inte innebär större kostnader än nödvändigt för skattebetalarna.

Vi föreslår att BEMAB ges i uppdrag att, för Borås Stadshus AB och Kommunstyrelsen, skyndsamt presentera ett basalternativ med tids- och kostnadsuppskattningar på motsvarande sätt som när Öresjöalternativet utreddes.

Följande ska beaktas när ett basalternativ tas fram:

- Kommunens befintliga vattenverk behöver ses över om de kan nyttjas och utvecklas för att kunna omhänderta framtida vattenförsörjning.
- Möjlig produktionsökning jämfört med dagens produktion.
- Minst samma redundanskraV som befintligt, men utökad redundans om det kan uppnås med begränsade investeringar.
- De alternativ som ursprungligen lyftes i tidigt skede, men som valdes bort till följd av de krav på kapacitet och redundans som gavs direktiv om, ska ses över igen.
- Renovering av Dalsjöfors vattenverk, med utökad kapacitet om det kan uppnås med begränsade investeringar, samt anslutning till Borås vattennätverk.
- Renovering av Sjöbo under drift, möjligen med utökad kapacitet om det är fördelaktigt. Analys av riskerna med detta.
- Jämförelse av alternativ med Tolkenalternativet på motsvarande sätt som man jämfört Öresjö- och Tolkenalternativet.
- Tydlig redogörelse för vilka av investeringarna i Tolkenalternativet som måste göras i alla alternativ för att få en uppfattning om "marginalinvesteringarna" i Tolkenalternativet.

Ser bolaget hur förändringar i dessa antaganden kan definiera bättre alternativ ska de självklart föreslå sådana ändringar.

Vi föreslår mot denna bakgrund att,

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta,

Att ge Borås Energi och Miljö AB i uppdrag att utreda ett basalternativ för Borås Stads framtida vattenförsörjning enligt detta initiativs intentioner.

För Kristdemokraterna

Helena Ishizaki

Magnus Sjödahl

Hans Thornander

SKRIVELSE

Datum
2025-03-17

Instans
Kommunstyrelsen
Dnr KS 2024-00736 1.1.2.1

ALTERNATIVT FÖRSLAG

Svar på Remiss: Promemoria - En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas (Ds 2024:30)

Kommunstyrelsens beslut

~~Kommunstyrelsen antar med mindre redaktionella ändringar Individ- och familjeomsorgsnämndens yttrande som sitt eget.~~

Borås Stad **tillstyrker** remissen.

Sammanfattning

Borås Stad agerar remissinstans i ärendet ”Remiss: Promemoria - En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas (Ds 2024:30)” från Socialdepartementet. Remissen har vidareremitterats till Individ- och familjeomsorgsnämnden.

Utredningen har bland annat haft i uppdrag att föreslå en ordning som ger möjlighet för socialnämnden att besluta om dels öppna insatser utan samtycke till vårdnadshavare, dels krav riktade mot barn och unga liknande sådana som förekommer i Danmark.

Kommunstyrelsen anser att intentionerna med lagförslagen som presenteras i remissen är goda. Däremot anser Kommunstyrelsen att lagförslagen inte kommer ge den efterfrågade effekten. Istället kan barn och ungas tillit till socialtjänsten att skadas, då förslagen i flera avseenden har karaktären sanktion och tvång.

Kommunstyrelsen delar de synpunkter och medskick som framförs i Individ- och familjeomsorgsnämndens yttrande. Med den bakgrunden beslutar Kommunstyrelsen beslutar att anta Individ- och familjeomsorgsnämndens yttrande som Borås Stads egna, med redaktionella ändringar.

Borås Stad avstyrker remissen.

Ärendet i sin helhet

Borås Stad agerar remissinstans i ärendet ” Remiss: Promemoria - En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas (Ds 2024:30)” från Socialdepartementet. Remissen har vidareremitterats till Individ- och familjeomsorgsnämnden.

Utredningen föreslår bland annat att socialnämnden får besluta att vårdnadshavare ska delta i insatser i öppna former när samtycke saknas, får besluta att vårdnadshavaren ska följa så kallade särskilda föreskrifter som får avse barnets dagliga omsorg exempelvis delta i föräldramöten eller hjälpa barnet till en fritidsaktivitet och får förena beslut om insatser med vite. Socialnämnden föreslås få besluta att barn och unga ska delta i insatser i öppna former när samtycke saknas, tidigare och i fler fall än i dag, samt besluta att barnet eller den unge ska följa särskilda föreskrifter som får avse skolgång, fritidsaktiviteter, praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet, skyldighet att vara nykter och drogfri och skyldighet att under vissa tider vara hemma.

Socialnämnden ska följa genomförandet av insatser och särskilda föreskrifter, i första hand genom kontakt med de berörda men får kalla till samtal vid bristande efterlevnad av beslut om insatser och särskilda föreskrifter. Socialnämnden får begära handräckning av polisen och i vissa fall ska kunna besluta om elektronisk övervakning, fotboja, om barnet har fyllt 15 år samt i vissa fall får besluta om drogtest, och ska kalla vårdnadshavare och barnet eller den unge till ett allvarssamtal när barnet eller den unge för första gången är misstänkt för brott på vilket fängelse kan följa.

Borås Stads yttrande

Kommunstyrelsen anser att intentionerna med lagförslagen som presenteras i remissen är goda – att komma till rätta med barn och unga som kan fara illa eller hamnat i kriminalitet är viktigt. Att lagen vill ge socialtjänsten befogenheter att förebygga och förhindra att barn och unga hamnar på en sådan livsbana är i sig positivt. **Förslaget till ny Socialtjänstlag förstärker socialnämndens ansvar för förebyggande arbete, då särskilt det brottsförebyggande arbetet, och lagen-som presenteras i promemorian (förkortning LIV) kan ses som ett stöd i det arbetet. Det kan därför vara positivt att socialtjänsten får flera befogenheter och ges större mandat att nå barn och unga samt vårdnadshavare som är i behov av stöd från socialtjänsten.**

Lagen föreslås utformas i form av befogenheter som gör det möjligt för socialtjänsten att bedöma om och när bestämmelserna ska tillämpas. Detta innebär att det blir svårare att överblicka vilka konsekvenser det får för specifika individer/grupper och mellan kommuner utifrån likabehandlingsprincipen. **Samtidigt kan det ge socialtjänsten möjligheter i arbetet med familjer som inte vill att barnen ska ändra sitt beteende, livstilskriminella familjer och föräldrar som gynnas av barnens kriminalitet. Föräldrar som i dessa fall inte är beredda att fullgöra sitt föräldraansvar ska veta att det då innebär att andra tar över det ansvaret och att det kan få ekonomiska konsekvenser.**

Kommunstyrelsen bifogar bedömningen från professionen för kännedom.

Däremot anser Kommunstyrelsen att lagförslagen inte kommer ge den efterfrågade effekten, trots dess goda intentioner. Istället kan barn och ungas tillit till socialtjänsten att skadas, då förslagen i flera avseenden har karaktären

~~sanktion och tvång, även om den beskrivs som en mellantvångslag i remissen. Vidare anser Kommunstyrelsen att förslagen inte är tillräckligt analyserade.~~

~~Kommunstyrelsen delar de synpunkter och medskick som framförs i Individ- och familjeomsorgsnämndens yttrande. Det är Individ- och familjeomsorgsnämnden som ansvarar för socialtjänsten i Borås och vad som i lag sägs om socialnämnd avseende kommunal individ- och familjeomsorg samt vad gäller insatser till barn och deras familjer. Med den bakgrunden beslutar Kommunstyrelsen att anta Individ- och familjeomsorgsnämndens yttrande som Borås Stads eget, med redaktionella ändringar.~~

Borås Stad **tillstyrker** remissen.

Yttrande från Individ och familjeomsorgsnämnden

Inledningsvis anser IFO att intentionen med lagen är god. Att förebygga och förhindra att barn och unga far illa, involveras i eller ägnar sig åt kriminalitet eller på annat sätt utvecklas ogynnsamt, är ett av socialtjänstens viktigaste uppdrag. Förslaget på ny Socialtjänstlag förstärker också socialnämndens ansvar för förebyggande arbete, då särskilt det brottsförebyggande arbetet, och lagen som presenteras i promemorian (förkortning LIV) kan ses som ett stöd i det arbetet. Det kan därför vara positivt att socialtjänsten får flera befogenheter och ges större mandat att nå barn och unga samt vårdnadshavare som är i behov av stöd från socialtjänsten. De förslagen som presenteras bedöms dock inte vara tillräckligt analyserade eller kunskapsbaserade varför IFO avstyrker lagförslaget, med grund i vad som anges nedan.

3.1 Målgrupp och långsiktiga effekter

IFO saknar en djupare analys kring förväntad effekt av de föreslagna åtgärderna. I ljuset av att flera utredningar och förslag är aktuella kring barn och unga, som är i behov av stöd från socialtjänsten, är det också svårt att se de sammantagna konsekvenserna på lång sikt.

I utredningen anges att de vårdnadshavare som i dagsläget är svåra att motivera många gånger har intellektuella funktionsnedsättningar, psykisk ohälsa eller psykiatrisk sjukdom. Dessa bedömer IFO även fortsättningsvis kommer vara svåra att nå, varför det är svårt att se fördelarna med mellantvång för dessa grupper. IFO instämmer i, vad som anges i utredningen; För att en situation ska kunna förändras behöver vårdnadshavare vara mottagliga för stöd. Många gånger handlar det om att avdramatisera socialtjänsten och att skapa en tillitsfull relation mellan socialtjänsten och vårdnadshavarna. Föreskrifter eller åtgärder som har karaktären mellantvång, med eventuella vitan anses i detta avseende få en motsatt effekt, och dessutom upplevas – inte som mellantvång – utan direkt tvång.

Socialtjänstens verksamhet innebär ett ingripande i andra personers liv och tilliten till socialtjänsten har på senare tid ifrågasatts och minskat (till följd av bl.a. desinformationskampanjer). Alla ändringar och utökade befogenheter som socialtjänsten får bör därför ske utifrån bästa tillgängliga kunskap, vilket är ett förhållningssätt som även förtydligas i förarbeten till ny Socialtjänstlag. IFO

saknar en fördjupad analys kring forskningsbaserade slutsatser kring motivation, tvång och tillit på samhällsnivå. Vad gäller elektronisk övervakning visar Danmarks erfarenhet tvärtom – att det inte var rätt väg att gå, och avskaffade bestämmelserna två år efter införandet. På så vis kan förslaget i denna del anses direkt strida mot befintlig kunskap och beprövad erfarenhet.

Lagen föreslås utformas i form av befogenheter som gör det möjligt för socialtjänsten att bedöma om och när bestämmelserna ska tillämpas. Detta innebär att det blir svårare att överblicka vilka konsekvenser det får för specifika individer/grupper och mellan kommuner utifrån likabehandlingsprincipen.

3.1.2 Särskilt om kontaktperson

Avseende möjligheten att besluta om kontaktperson till vårdnadshavare mot vårdnadshavarens vilja instämmer IFO i det som framförts av andra kommuner och som anges i utredningen. Det är onekligen så att det kommer vara svårt för en kontaktperson att genomföra sitt uppdrag om vårdnadshavaren inte samtycker. Utredaren anför att även om det i många fall inte kommer vara lämpligt att besluta om en kontaktperson till en vårdnadshavare som inte samtycker till en sådan insats, bör en sådan möjlighet ändå finnas. IFO ställer sig tveksam till den reella effekten av denna möjlighet och ser en stor risk med att denna bestämmelse inte får något genomslag i praktiken.

3.2 Insatser och särskilda föreskrifter till vårdnadshavare

I utredningen anges att det är av stor vikt att den nya lagen grundas i en stark rättssäkerhet. Det anges vidare att rättssäkerheten tillgodoses genom att bestämmelsen om insatser till vårdnadshavare utan vårdnadshavarnas samtycke avgränsas till att få tillämpas endast när vissa förhållanden föreligger. Vilka insatser eller föreskrifter som kan beslutas är dock inte reglerade; det är upp till socialnämnden att besluta. IFO anser att det finns risk för skönsmässiga och subjektiva bedömningar, då det blir upp till socialnämnderna att ge den formella bestämmelsen om föreskrifter, ett konkret innehåll.

Till detta hör att tillämpning av LIV ska ske först när det är klart att frivilliga insatser inte kan beslutas, men grund för LVU inte föreligger. Ur utredningen framgår att beslut om insatser till vårdnadshavare utan att vårdnadshavarna har samtyckt till insatserna ska ha föregåtts av försök från berörd socialnämnd att få till stånd att vårdnadshavaren tar emot en insats på frivillig väg. Utredningen anger att styrande för hur mycket arbete som behöver läggas ner för att motivera vårdnadshavaren att ta emot en insats på frivillig väg får avgöras i varje enskilt fall. IFO bedömer att det även här finns en risk för att principen om likabehandling inte kan säkerställas, då det är upp till socialnämnd, ytterst berörd handläggare, att arbeta med motivation och besluta när det finns tillräcklig grund att tillämpa mellantvång. Det finns risk att vissa individer, eller vissa grupper, oftare får mellantvång än andra, och då inte baserat på behov, utan för att arbetet med motivation inte prioriteras eller ges lika stort utrymme för alla, då det kan upplevas vara svårare och ta längre tid med vissa än med

andra. LIV kan då uppfattas som en snabbare väg att få vårdnadshavare till insatserna, vilket strider mot syftet med lagen.

IFO har försökt att identifiera i vilka fall som bestämmelsen om insatser och särskilda föreskrifter till vårdnadshavare mot vårdnadshavarens vilja skulle kunna tillämpas med god effekt. De fallen som kan bli aktuella bedöms vara de ärenden där en utredning avslutas utan åtgärd, men utan grund för LVU, samtidigt som en oro för barnen kvarstår. Uppföljningsmöjligheten enligt 11 kap 4b § SoL finns redan i dagsläget, men även IFO instämmer i att det i praktiken inte ger någon större effekt, på aggregerad nivå, även om bestämmelsen på senare år, i Borås, har tillämpats i större utsträckning än tidigare. Den möjligheten som LIV skapar bedöms således generellt sett vara till nytta. Kärnfrågan som kvarstår är dock: även om vårdnadshavare kommer till möten och andra insatser, hur säkerställer vi att de facto tillgodogör sig vad som framkommer på sådana möten, om motivationen inte är genuin? Precis som omnämns i utredningen, innebär inte den omständigheten att besluten efterlevs att vårdnadshavare per automatik får förståelse för de problem som föreligger och därmed skapar förutsättning för förändring. Utredningen anger dock att en tänkbar effekt är att när en vårdnadshavare deltar i en insats så kan vårdnadshavaren upptäcka fördelarna med denna vilket i sin tur kan leda till att vårdnadshavaren blir mer mottaglig, samarbetsvillig och får bättre insikt i barnets problematik. IFO instämmer i att det är en tänkbar effekt, men ställer sig tveksam till om bestämmelsen kommer att möjliggöra insatser till flera och ge större effekt, än ex. uppföljningsansvaret enligt 11 kap 4b § redan gör idag.

3.3 Vitesföreläggande

IFO inser signalvärdet med att ett beslut om insatser till vårdnadshavare enligt LIV ska få förenas med vite. IFO har dock svårt att se hur detta kommer att bidra till motivation och förändring, på lång sikt, och förbådar därför att tillämpningen av denna befogenhet kommer vara ytterst begränsad.

3.4 Insatser och särskilda föreskrifter till barn och unga

3.4.1. Generell inställning

När det gäller unga som riskerar att involveras i kriminalitet gör förslaget gällande att det ska bli möjligt att genomföra fler insatser även om föräldrarna inte samtycker. Socialnämnden ska även kunna besluta om särskilda föreskrifter som ska efterlevas. Generellt ser IFO positivt på att kunna fatta beslut som innebär att socialnämnden på ett tydligt och konkret sätt ställer krav på den unge att t.ex. delta i olika aktiviteter eller vara hemma under vissa bestämda tider. IFO instämmer även i utredningens bedömning att detta skulle kunna bidra till att en negativ utveckling bryts. Vidare delar IFO inställningen kring att särskilda föreskrifter som ska efterlevas av barnet också skulle kunna vara ett stöd för vårdnadshavare i att sätta gränser mot barnet. Nedan anges IFOs inställning mer specifikt avseende de särskilda föreskrifterna.

3.4.2 Särskilda föreskrifter om skyldighet att iaktta nykterhet och drogfrihet

Förslaget innebär att socialnämnder ska få besluta att barn och unga i vissa fall ska lämna drogtest. IFO ställer sig generellt positiv till detta förslag med tillägg om att ansvarsfördelning, mellan kommun och region, för genomförande av drogtest, bör förtydligas. Detta särskilt med tanke på den erfarenhet som kommunen har sedan ändringen med grund i Lex lilla hjärtat om möjligheten att anmoda föräldrar till drogtest. Erfarenheten är att det har varit ottydlig ansvarsfördelning och praktiska svårigheter kring genomförandet av drogtest.

3.4.3 Föreskrifter avseende skolgång, deltagande i fritidsaktivitet, deltagande i praktik, annan kompetenshöjande verksamhet eller annan sysselsättning

Det föreslås att socialnämnden ska kunna ta de kontakter som behövs för att säkerställa efterlevnad av föreskrifter. Det innebär att kontakt med ex. skola eller föreningar ska kunna tas för att kontrollera att vårdnadshavare följer föreskrifter. Det i sin tur innebär ett större utlämnande av sekretessbelagda uppgifter inom socialtjänsten. Problematiken kring detta belyses i utredningen och det anges att tränare eller ledare för fritidsaktiviteter många gånger är föräldrar eller andra privatpersoner som arbetar ideellt. Att det inte handlar om professionella aktörer innebär att de inte har någon tystnadsplikt. Om en socialnämnd tar kontakt med dessa personer finns det följaktligen en risk för att uppgifter om att barnet eller den unge är aktuell hos socialnämnden sprids.

Vidare skulle det innebära att ett stort ansvar läggs på tränaren eller ledaren som kan tänkas ha en särskild lojalitet med barnet eller den unge och därför kan ha svårt att lämna uppgifter som skulle kunna vara till barnets nackdel. Slutligen skulle det kunna försätta tränaren eller ledaren i fråga i en situation där barnet eller den unge alternativt vårdnadshavarna utövar påtryckningar för att se till att socialnämnden inte får kännedom om sådant som bristande deltagande.

Utredningen fastställer att det finns inte hinder mot att socialnämnden inom ramen för uppföljningen tar kontakt med en tränare eller ledare för en fritidsaktivitet, men att det mot bakgrund av det problematiska som anføres inte bör lagregleras att sådana kontakter **behöver** tas för att kontrollera efterlevnaden av en särskild föreskrift om att delta i en fritidssysselsättning. Detta innebär att det är upp till socialnämnden att avgöra om kontakterna ska tas. IFO bedömer att det finns risker för sekretessbrott och stora risker för att den personliga integriteten kränks.

Vidare anges att, inom ramen för kontroll av efterlevnad då ett barn eller en ung person har fått en särskild föreskrift om att delta i praktik, annan kompetenshöjande verksamhet eller annan sysselsättning kommer det att vara möjligt att kontrollera barnets eller den unges deltagande genom kontakt med den aktör som anordnar den aktuella praktiken/sysselsättningen. Det kan handla om exempelvis ett företag eller en organisation. Dessa uppgifter kan inhämtas inom ramen för den föreslagna regleringen om att socialnämnden vid sin uppföljning får ta de kontakter som behövs.

IFO bedömer att denna reglering, eller avsaknad av reglering, som rör efterlevnad leder till stora risker för sekretessbrott, och därmed risker för att den enskildes integritet inte skyddas, samt att tilliten till socialtjänsten äventyras.

3.4.4 Föreskrifter avseende skyldighet att under vissa tider uppehålla sig i bostaden eller annan anvisad plats som kan likställas med bostad

IFO ser att denna befogenhet kan komma att bidra till att hjälpa både barn och deras vårdnadshavare med gränssättning och därmed bryta ett negativt mönster. IFO vill dock belysa att många barn och unga har en stor del av sitt liv på i sin telefon, sociala medier m.m. Detta innebär att även om de är hemma, i en slags husarrest, så garanterar inte det att deras negativa utveckling bryts. Det finns en stor risk att denna åtgärd kan upplevas som en repressiv eller som en slags straffrättslig åtgärd.

3.4.5 Elektronisk övervakning för kontroll av den särskilda föreskriften att uppehålla sig i bostaden under vissa tider

IFO instämmer i den analys som finns kring karaktären av elektronisk övervakning; d.v.s. att den har karaktären sanktion och kan bidra till ytterligare stigmatisering. Elektronisk övervakning gränsar även till Kriminalvårdens ansvarsområde och riskerar bidra till minskad tillit till socialtjänsten samt ökad myndighetsrädsla när socialtjänsten får befogenhet till så repressiva åtgärder. Vidare utvidgas kommunens yttersta ansvar, och andra ansvarsområden, som traditionellt andra huvudmän ansvarat för, hamnar inom kommunens ansvar. IFO ser risker med en upplevd sammanblandning av huvudmännens ansvar och att bestämmelsen i praktiken bidrar till en oklar gräns för kommunens yttersta ansvar.

Det anges även i utredningen att elektronisk övervakning är en ingripande och integritetskränkande åtgärd för barnet, men att flera av de aktörer som utredningen har samrått med har framfört att det inte bedöms proportionerligt att besluta om elektronisk övervakning för ett barn som är under 15 år. Slutsatsen som utredningen kommer fram till är att bestämmelsen om fotboja är proportionerlig för det barn som fyllt 15 år. IFO ställer sig frågande till bedömningen kring proportionalitetsprincipen; Om ett barn som är 12 år och ett barn som är 15 år hamnar i samma allvarliga negativa situation/utveckling; innebär det följaktligen att ett barn som är 15 år kan få fotboja, men ett barn som är 12 blir LVU-placerat? Det kan då hävdas att en 12 åring får en mer ingripande åtgärd en 15 åring i samma situation. Denna hypotetiska situation belyser komplexiteten kring proportionalitetsprincipen och bestämmelsen om åldersgräns.

Barnkonsekvensanalys

IFO gör bedömningen att artikel 2 i Barnkonventionen om att alla barn har samma rättigheter och inte får diskrimineras, äventyras om lagen träder ikraft. Ovan redovisas flertalet faktorer som handlar om att likabehandling riskerar att inte kunna säkerställas. Även artikel 3, om barnets bästa, riskeras att inte kunna uppfyllas i viktiga avseenden, då flera förslag har karaktären sanktion, vilket i sin

tur strider mot socialtjänstens förhållningssätt gentemot barn. Artikel 12 om barns rätt att uttrycka sin åsikt och få den respekterad bedöms försvagas om lagen träder ikraft. Detta eftersom det är en slags mellantvångslag som gör det möjligt att i flera fall gå emot barnets vilja och åsikt.

Beslutsunderlag

1. Remiss: Promemoria - En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas (Ds 2024:30)
2. Yttrande från Individ och familjeomsorgsnämnden över Remiss: En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas (Ds 2024:30)

Beslutet expedieras till

1. s.remissvar@regeringskansliet.se
2. Kopia till: s.sof@regeringskansliet.se

Moderaterna

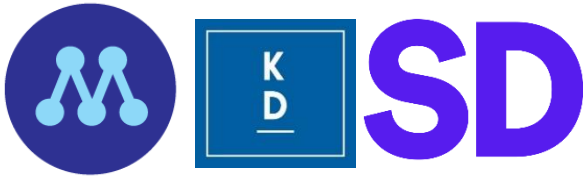
Marie Jöreteg
Annette Carlson
Hasse Ikävalko
Björn-Ola Kronander
Elvira Löwenadler

Kristdemokraterna

Helena Ishizaki
Magnus Sjö Dahl
Hans Thornander

Sverigedemokraterna

Andreas Exner
Kristian Silbvers
Martin Sörbom
Björn Qvarnström

ALTERNATIVT FÖRSLAG

Skrivelse Socialt hållbart Borås årsredovisning 2024

Kommunstyrelsens beslut

Redovisningen läggs till handlingarna.

Kommande års fokus ska vara att Borås inte ska ha några särskilt utsatta områden år 2030.

Sammanfattning

Under året 2024 har Borås Stad fortsatt sitt arbete med Socialt hållbart Borås genom insatser inom tre målområden: God start i livet och goda uppväxtvillkor, Förutsättningar för arbete samt Boende och närmiljö. Syftet har varit att skapa en trygg och inkluderande stad där alla invånare har möjlighet att leva ett gott liv. Arbetet har innefattat samverkan mellan olika aktörer, förstärkt delaktighet för invånarna samt strukturella åtgärder för att motverka segregation.

Arbetet med Socialt hållbart Borås har innefattat följande insatser:

1. God start i livet och goda uppväxtvillkor:

- Förstärkt våldspreventivt arbete och trygghetsskapande insatser för barn och unga.
- Utveckling av "Skola som arena" på Norrby och Sjöbo, vilket bidragit till ökat deltagande i fritidsaktiviteter.
- Satsningar på språkutveckling, inklusive projektet "Läsa äger" som engagerat ferieungdomar som högläsande förebilder.

2. Förutsättningar för arbete:

- Pilotprojekt för servicegrupper och arbetslag för att inkludera fler boråsare på arbetsmarknaden.
- Initiativ för att stärka rekryteringsprocesser och skapa bredare anställningsmöjligheter.
- Insatser för att involvera näringslivet i utvecklingen av utsatta områden, exempelvis genom jobb- och utbildningsmässor.

3. Boende och närmiljö:

- Förstärkta trygghetsinsatser i den fysiska miljön, inklusive stadsodlingar och trygghetsskapande åtgärder.

- Utveckling av en strategisk områdesutvecklingsmodell som implementerats på Sjöbo och Norrby.
- Fokus på att minska hemlöshet genom riktade insatser och samverkan.

Att analysera effekterna av sociala insatser på kort sikt utgör en metodologisk utmaning, då dessa insatser i regel syftar till att generera långsiktiga förändringar på både individ- och samhällsnivå. Forskning indikerar att vissa positiva resultat kan identifieras relativt tidigt, men för att säkerställa en adekvat bedömning av insatsernas genomslag krävs oftast längre uppföljningsperioder, där effekterna kan följas över tid och kontextuella faktorer beaktas.

Socialt hållbart Borås går nu in i ett nytt skede där arbetet ska fördjupas och fokusera på strukturella åtgärder för att hantera och motverka segregation. Kommunen kommer att fortsätta sin tvärsektoriella samverkan med ökat fokus på åtgärder som påverkar de grundläggande orsakerna till social ojämlikhet.

Ärendet i sin helhet

Under året 2024 har Borås Stad fortsatt sitt arbete med Socialt hållbart Borås genom insatser inom tre målområden: God start i livet och goda uppväxtvillkor, Förutsättningar för arbete samt Boende och närmiljö. Syftet har varit att skapa en trygg och inkluderande stad där alla invånare har möjlighet att leva ett gott liv. Arbetet har innefattat samverkan mellan olika aktörer, förstärkt delaktighet för invånarna samt strukturella åtgärder för att motverka segregation.

Arbetet med Socialt hållbart Borås har innefattat följande insatser:

1. God start i livet och goda uppväxtvillkor:

- Förstärkt våldspreventivt arbete och trygghetsskapande insatser för barn och unga.
- Utveckling av "Skola som arena" på Norrby och Sjöbo, vilket bidragit till ökat deltagande i fritidsaktiviteter.
- Satsningar på språkutveckling, inklusive projektet "Läsa äger" som engagerat ferieungdomar som högläsande förebilder.

2. Förutsättningar för arbete:

- Pilotprojekt för servicegrupper och arbetslag för att inkludera fler boråsare på arbetsmarknaden.
- Initiativ för att stärka rekryteringsprocesser och skapa bredare anställningsmöjligheter.
- Insatser för att involvera näringslivet i utvecklingen av utsatta områden, exempelvis genom jobb- och utbildningsmässor.

3. Boende och närmiljö:

- Förstärkta trygghetsinsatser i den fysiska miljön, inklusive stadsodlingar och trygghetsskapande åtgärder.

- Utveckling av en strategisk områdesutvecklingsmodell som implementerats på Sjöbo och Norrby.
- Fokus på att minska hemlöshet genom riktade insatser och samverkan.

Att analysera effekterna av sociala insatser på kort sikt utgör en metodologisk utmaning, då dessa insatser i regel syftar till att generera långsiktiga förändringar på både individ- och samhällsnivå. Forskning indikerar att vissa positiva resultat kan identifieras relativt tidigt, men för att säkerställa en adekvat bedömning av insatsernas genomslag krävs oftast längre uppföljningsperioder, där effekterna kan följas över tid och kontextuella faktorer beaktas.

Vidare är det av vikt att beakta att kommuner saknar full kontroll över utfallet av sociala insatser, då dessa påverkas av en rad externa faktorer utanför den kommunala verksamhetens direkta rådighet. Socioekonomiska strukturer, nationella politiska beslut samt individers livsomständigheter utgör exempel på sådana påverkansfaktorer, vilka samverkar och bidrar till insatsernas utfall.

För att systematiskt följa utvecklingen av segregation krävs långsiktiga och strukturerade analyser som möjliggör en djupare förståelse av segregationens dynamik. Genom den kontinuerliga insamlingen och analysen av data, som exempelvis genomförts inom ramen för målområdesuppföljningen 2023, kan mönster identifieras och insatser justeras i syfte att effektivare adressera segregationens underliggande orsaker. Denna metodik möjliggör en mer nyanserad förståelse av hur segregation utvecklas och vilka åtgärder som är mest effektiva för att motverka den.

Socialt hållbart Borås går nu in i ett nytt skede där arbetet ska fördjupas och fokusera på strukturella åtgärder för att hantera och motverka segregation. **Främsta fokus ska vara att Borås inte längre ska ha några särskilt utsatta områden år 2030.** Kommunen kommer att fortsätta sin tvärsektoriella samverkan med ökat fokus på åtgärder som påverkar de grundläggande orsakerna till social ojämlikhet.

Beslutsunderlag

1. Redovisning Socialt hållbart Borås 2024

Beslutet expedieras till

1. Ingen

Moderaterna

Marie Jöreteg
Annette Carlson
Hasse Ikävalko
Björn-Ola Kronander
Elvira Löwenadler

Kristdemokraterna

Helena Ishizaki
Magnus Sjödahl
Hans Thornander

Sverigedemokraterna

Andreas Exner
Kristian Silbvers
Martin Sörbom
Björn Qvarnström

ÄRENDE K1-K3 MARKNADSFÖRINGSSAMARBETEN

Utgångspunkten är att dam- och herrlag på samma nivå i seriesystemen inom samma idrott ska jämföras ekonomiskt. Detta får vissa orimliga konsekvenser för den ekonomiska jämförbarheten mellan de olika damlagen. Det medför att damlag som är på samma nivå i seriesystem och har liknande medial exponering i publiksiffror, kan få vitt skilda summor i sina marknadsföringsavtal utan logisk förklaring. Detta till följd av vilken exponering som herrlagen inom just deras idrott lever upp till.

Kristdemokraterna och Moderaterna menar att föreningar med rätta skulle kunna uppfatta det här som ologiskt och orättvist. Vi behöver framåt finna en utformning för marknadsföringssamarbetet som skapar en mer rättvis fördelning mellan damlagen vilken baseras utefter nivå i seriesystem och medial exponering. Det finns inget rim och reson i att damernas fördelning ska baseras på herrarnas exponering.

Det finns för tillfället inte heller någon transparens för hur stor del av den totala summan för Borås Stads marknadsföringssamarbeten som härrör till exponeringsgrad för Borås Stads logotyp, och hur stor del som sker utifrån ett jämförbarhetsperspektiv. Detta hade gett en tydligare bild för de aktuella lagen till varför fördelningen ser ut som den gör.

Vi har inget alternativt förslag till dagens sammanträde när nya marknadsföringssamarbeten ska beslutas. Kristdemokraterna och Moderaterna röstar för liggande förslag men vill samtidigt understryka att vi tycker att riktlinjerna behöver revideras i enlighet med argumenten ovan. Detta är något vi kommer att verka för politiskt framåt.

För Kristdemokraterna

Helena Ishizaki
Magnus Sjödahl
Hans Thornander

För Moderaterna

Annette Carlson
Marie Jöreteg
Björn-Ola Kronander
Hasse Ikävalko
Elvira Löwenadler

Protokollsanteckning

Sverigedemokraterna har ingen annan uppfattning än liggande förslag till beslut avseende frågorna om Marknadsföringssamarbete för 2025. Däremot önskar vi redogöra för vårt ställningstagande från då kommunens riktlinjer för marknadsföringssamarbete antogs.

Vi anser att syftet med ett marknadsföringssamarbete är att marknadsföra staden Borås. Detta innebär att den kontaktyta som motparten kan erbjuda ska vara direkt avgörande för storleken på beloppet som Borås Stad erbjuder.

Den politiska majoriteten i Borås Stad bedömer att andra faktorer ska påverka storleken på beloppet i marknadsföringssamarbetet, bland annat utfall ett lag spelar för herrar eller damer. Vi har ingen annan uppfattning än att det stärker stadens renommé att stötta alla typer av idrottslag. Däremot är det vår uppfattning att man inte kan mäta vilka politiska värderingar som vidtagits när faktorer som jämställdhet beaktas i ett marknadsföringsavtal.

Vi föreslog därför, i samband med att kommunens riktlinjer för marknadsföringssamarbete antogs, att frågan kring finansiering kopplat till jämställdhet och andra politiska värderingar skulle omhändertas inom Fritid- och folkhälsonämndens bidragsregler.

Vi bedömer att vårt tidigare ställningstagande fortsatt är relevant och avser att driva frågan vidare i samband med att kommunens riktlinjer ska revideras.

För Sverigedemokraterna,

Andreas Exner (SD)
Kommunalråd

Kristian Silbvers (SD)
Ledamot

Tilläggsyrkande

Sverigedemokraterna anser att Moderaterna och Kristdemokraternas initiativärende om att tillsätta en utredning om Gässlösas framtida användning är nödvändig och bör hanteras skyndsamt. Vi kan dock från sammanträdet konstatera att ordföranden fastställer att gällande beslut ska fortgå fram till dess ett nytt eventuellt beslut fattats.

Sverigedemokraterna anser inte att man, från den styrande konstellationen, redogjort för nödvändigheten kring uppsägningarna av arrendena i området som verksamheterna nyttjat. I och med att omvärldssituationen och behovet av ny stadsdel förändrats, så är det relevant att även ompröva tidigare beslut om uppsägning av arrendeavtalen. Ett slutgiltigt beslut bör dock först antas när utredningen är färdigställd. Däremot anser vi att man bör avvakta samtliga processer kring de arrenden som sagts upp i väntan på utredningens slutsatser och eventuellt nya politiska beslut.

Vi yrkar mot denna bakgrund på ett tillägg till Moderaterna och Kristdemokraternas yrkande, där vi föreslår kommunstyrelsen besluta

Att i väntan på utredningens slutsatser avvakta samtliga processer kring de arrenden som sagts upp på Gässlösa.

För Sverigedemokraterna,

Andreas Exner (SD)
Kommunalråd

Kristian Silbvers (SD)
Ledamot

NYA FÖRUTSÄTTNINGAR KRÄVER ÄNDRAD PLANERING

För några år sedan fanns planer som innebar 5000 nya bostäder på Gässlösa. Borås Stad trummade på för att kunna möta den kraftiga befolkningsökning som skedde med omkring 1000 personer årligen, men den dåtida befolkningsökningen står i skarp kontrast till de omkring 140 personer som Borås ökade 2023 och omkring 130 personer 2024. Det finns för tillfället inte rim och reson i att fortsätta den snabba framfarten för Gässlösas omvandling och stadsutvecklingen är därför satt på paus. Förändrade förutsättningar innebär ändrad planering, det är inget som ifrågasätts.

Samtidigt som dessa nya förutsättningar är ett faktum fortsätter dock arbetet från Borås Stads sida med att avhysa de kvarvarande arrendatorer som ännu finns på kommunens mark i området. Att detta arbete inte pausas, i takt med att stadsutvecklingen av Gässlösa avstannat, tycks motsägelsefullt.

I närtid avslog Kommunstyrelsen en ansökan om ett nybyggnationsprojekt på Gässlösa. Detta med anledning av att Borås Stad inte är redo för att utveckla området och att fler utredningar behöver göras innan ansökningar kan beviljas och trafiksituationen i området behöver ses över. Samtidigt som arrendatorer fortsätter att avhysas och byggnader oåterkalleligt rivs, ges inte ansökningar om nybyggnation grönt ljus. Det är mycket som talar för att ett nytt grepp behöver tas för området i sin helhet och att utredning behöver ske kring hur Borås Stad ska gå vidare i detta skede. Framförallt behöver dialog ske med de aktörer från näringslivet som är verksamma i området för att finna lösningar som är till nytta för båda parter. Den motsägelsefullhet som nu råder i hanteringen av Gässlösa är inte någon till gagn. Särskilt inte vad gäller kommunens samverkan med näringslivet eller med kommunens hållbarhetsarbete i åtanke.

Stadsutveckling är en långvarig process och ting tar tid. Än mer när förutsättningar förändras och planer kastas om. Vi vet av erfarenhet att stadsplanering kan pågå i decennier. Borås Stad behöver konkretisera om planering kommer fortgå inom de närmsta åren eller inte. En förlängd tidsram för områdets utveckling behöver nyttjas på bästa sätt.

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Att utredning ska ske skyndsamt om när i tiden det kan bli aktuellt att återuppta stadsutveckling av Gässlösa, utifrån omvärldsbevakning av nya förutsättningar samt befolkningsprognoser.

Att utifrån utredningens slutsatser göra en ny bedömning av områdets funktion och markanvändning fram till dess att utveckling av området är aktuellt.

För Kristdemokraterna

Helena Ishizaki
Magnus Sjödahll
Hans Thornander

För Moderaterna

Annette Pehrson Carlsson
Marie Jöreteg
Björn-Ola Cronander
Hasse Ikävalko
Elvira Löwenadler